

HELSEPOLITISK DOKUMENT

Dette dokumentet inneholder hva Velferdstinget i Stavanger (VT) mener om studenters helse.

Vedtatt: 23.04.19

Studenthelse

God helse er avgjørende for god livskvalitet. Studenter er under studietiden i en særskilt livssituasjon og har derfor særskilte behov. God studenthelse er når studenten, gitt sin særskilte livssituasjon, er i stand til å mestre studenthverdagen og lykkes både faglig, sosialt og psykisk. Begrepet studenthelse må defineres som et eget begrep. Innholdet må ta høyde for hvordan studenttilværelsen både kan virke helsefremmende og sykdomsfremkallende, og på hvilken måte.

Kommunen, fylkeskommunen og staten har det overordnede ansvaret for helsen til hele alle som oppholder seg i kommunen – også studentene. Studentsamskipnaden i Stavanger (SiS) har i tillegg et supplerende helsetilbud tilpasset studenters særskilte behov der det offentlige ikke strekker til. SiS sitt tilbud skal likevel ikke bli sett på som erstatning for det offentlige.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT)

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (SHoT) skal gjennomføres hvert fjerde år. Undersøkelsen skal ta for seg studentenes oppfattelse av opplevd livskvalitet, samt gi innsikt i hvordan studentenes helsesituasjon er. SiS skal være med på undersøkelsen for at resultatene for våre studenter også skal være med og kunne sammenlignes med andre studentbyer og institusjoner.

Det offentlige

Studenter har de samme rettighetene til helsetjenester fra kommunen og spesialisthelsetjenesten som befolkningen ellers. Det er kommunen som har det primære ansvaret for tilrettelegging av helsetjenester og dette gjelder både for studenter som er folkeregistrert, men også de som bare gjester kommunen under studiet.

Mange studenter har i praksis to bosteder, og de tilbringer flere måneder i forskjellige deler av landet i løpet av året. Derfor må det være mulig å ha tilgang på helsetjenester begge steder, også for sykdom som ikke er akutt. Dette avlaster legevaktstjenestene og er formålstjenlig for både studenten og kommunen.

Internasjonale studenter som oppholder seg kort tid i Norge kvalifiserer ikke til registrering i HELFO, og faller derfor utenfor fastlegeordningen. Norske og internasjonale studenter må behandles likt og staten må ta ansvar for at også internasjonale studenter får tilgang til legetjenester.

For å oppnå en bedring av studenthelsen mener Velferdstinget i Stavanger at det må leveres en utredning om studenters helsesituasjon. Utredningen må følges av en stortingsmelding som kartlegger nødvendige tiltak på statlig og kommunalt nivå.

Meldingen må også ta for seg ansvarsfordelingen på forskjellige forvaltningsnivå, med særlig fokus på hvilken rolle studentsamskipnadene kan ha i arbeidet med forebygging, behandling og generell kompetanse.

Velferdstinget mener at:

- Studenter skal ha muligheten for å ha en fastlege på hjemstedet og en på studiestedet.
- Vertskommuner for utdanningsinstitusjoner har ansvar for at det er tilstrekkelig med fastleger, også tilgjengelig for studenter.
- Kommunen skal føre en oversikt over hvilke helsetjenester som er tilgjengelig for studenter.
- Det må være mulig å kombinere sykepenger fra folketrygden med sykestipend fra Lånekassen.
- Staten og HELFO må tilrettelegge slik at internasjonale studenter får tilgang til legetjenester.
- Stortinget må legge frem en studenthelsemelding.

Studentsamskipnaden i Stavanger (SiS)

SiS skal fungere som et supplement for det offentlige for å tilby ytterligere studentspesifikke velferdstjenester. Studenters utfordringer og behov er ikke alltid de samme som i resten av befolkningen, og SiS sine helsetjenester skal ha særlig kompetanse på disse utfordringene og behovene. SiS helse er et gratistilbud for studenter som inkluderer en helsesykepleier og fire psykologer.

Velferdstinget mener at:

- SiS sine helsetilbud skal være gratis og forbeholdt studenter tilsluttet SiS.
- Det må jevnlig avholdes brukerundersøkelser for tilbudene.
- Tilbudene skal være tilgjengelig på de ulike campusene etter etterspørsel.
- Studenter skal kunne medvirke i omorganiseringsprosesser.
- Velferdstinget skal ha høringsrett i saker som angår studenthelsetilbudene til SiS.
- SiS skal bygge et fremtidsrettet helsehus med en bredde av helsetilbud lokalisert på campus Ullandhaug.

Psykisk helse

Alle har en psykisk helse. SHoT-undersøkelsen fra 2018 viser at 1 av 4 studenter sliter med psykiske symptomer. Studenter er mer utsatt for psykiske symptomer befolkningen forøvrig i samme aldersgruppe. Det psykiske helsetilbudet til SiS er i dag i all hovedsak finansiert av studentene selv. Staten og kommunen har et ansvar for befolkningens psykiske helse. Det er likevel viktig at SiS har et psykisk helsetilbud som er tilgjengelig og tilpasset studenter. Staten og kommunen må følge opp sitt ansvar gjennom økte bevilgninger og i større grad finansiere SiS sitt tilbud. Det skal over statsbudsjettet øremerkes midler gjennom helseforetakene til utvidelse av det psykiske helsetilbudet rettet mot studenter.

Velferdstinget mener at:

- Stat og kommune må øke bevilgningene til tiltak for å ivareta studenters psykiske helse.
- SiS sin helsestasjon skal ha studenters psykiske helse som et prioritert satsningsområde.
- Timebestilling til SiS psykologene bør kunne gjøres digitalt.
- Ventetiden for konsultasjon hos SiS psykologene skal ikke overstige to uker.
- SiS skal arrangere åpne studentforedrag og mestringskurs.
- Psykisk helse bygges også utenfor konsultasjon, og det er viktig med lavterskeltilbud og møteplasser som bygger en god psykisk helse.

Tannhelse

Tannhelse og tannlegebesøk er nedprioritert blant studenter. I SHoT-undersøkelsen fra 2018 oppgir 36 % av studentene rapporterer at de bruker tannlege, mens det er kun 27 % av studentene som angir at de bruker tannlege årlig eller oftere. Dette er en reduksjon fra tidligere undersøkelsen.

Velferdstinget mener at:

- Tannhelsebehandling for studenter skal være en del av allmennhelsen, og inkluderes i folketrygden.
- Det skal være studentrabatt på offentlig tannhelse.
- Inntil dette er realisert skal SiS tilby støtteordninger for tannhelsebehandling for studenter.

Seksuell helse

Studenter er en risikogruppe for seksuell uhelse. Dette gjelder spesielt forekomst av seksuelt overførbare sykdommer. Det er nødvendig med tiltak for å kunne ivareta sin egen seksuelle helse, og det bør av studentsamskipnaden være tilgang på testing-, vaksine-, og behandlingsmuligheter. Satsingen på kunnskap og tilgjengelig informasjon om seksuell helse må økes hos studentsamskipnadene. Helsepersonell med riktig kompetanse om seksuell helse og kjønnsidentiteter er viktig for å kunne sørge for et godt og helhetlig helsetilbud til studentene. Studenter skal ha tilgang på gratis prevensjon.

Velferdstinget mener at:

- SiS skal ha kompetanse på seksuell helse både innen fysisk seksuell helse, kjønnsidentiteter og utfordringer som knytter seg til det psykiske.
- Det skal være mulig å teste seg for seksuelt overførbare sykdommer hos SiS.
- Studenter som tester positivt skal få informasjon om behandlingsmuligheter.
- Studenter skal få gratis prevensjon fra SiS. Dette forutsetter at prevensjonen finansieres gjennom det offentlige.